

Kako se razvijajo gradbena dela na ključnih objektih

Gradbena operativa v Ljudski republik Sloveniji je glede izpolnjevanja planskih nalog že v polnem zamahu. Kljub vremenskim nevišnjostim v nekaterih predelih teče delo že na vseh gradbiščih in pokazali so se tudi prvi uspehi. Do konca aprila je bilo izvršenih na vseh objektih državnega plana 23,8% letne zadolžitve. Če nadrobneje pogledamo, je stanje na največjih objektih, na katerih je tudi podatek, še boljše. Tu je izpolnjenih že 26% letnega plana, kar je čisto lep rezultat, če računamo, da je glavna gradbena sezija še pred nami. Po posameznih najvažnejših objektih pa se kaže takšna podoba: Vuzenica je do konca aprila izpolnila 29% letnega plana, Medvode 32%, Moste 18%, Jesenje 21%, Guštanj 38%, Store 27%, Strnišče 20%, in Roto papir 11%.

Med najtežje objekte štejemo Jesenje. Tu so težave predvsem zaradi kratkih terminov za gradnjo, ki so vezani na montažo, in pa zaradi specifičnih okolnosti, ki otežujejo izvedbo nekaterih gradbenih objektov. Na Jesenju je namreč v načrtu koncentracija več objektov na enem samem ozkem prostoru, kjer pravzaprav že obratuje železarna s svojimi obrati. Tako se železarski delavci pri svojem delu umikajo gradbincom in narobe, kar do neke mere ovira tako prve kakor druge v njihovem poslu. Dosti občutljivi so tudi v situaciji v Storah in Guštanju. Seveda pri takih neogibnih ovirah trpi organizacija dela.

Delovna sila, ki je vsa leta doslej predstavljala v gradbeništvu osnovno težavo, letos ne predstavlja takšnega problema, kakor so ga doslej poznali gradbinci. Nedvomno so o rezultatah ti družbenega plana. Podjetja bodo morala za izpolnitev nalog sicer še zaopustiti okrog 1000 novih delavcev, katerih število se bo v glavnih mesecih sezije povzpelo na 1800, toda dotok delovne moči je v primeri s prejšnjimi leti povsem drugačen, čeprav so zahteve glede tega precejšnje in jih ni podcenjevati. Tu so prisrčno občutljivi na pomoč tudi mladinske organizacije, ki so že poslane svoje prve mlade delavce na gradbišča, da pomagajo izpolniti planske naloge.

Nekoliko težje je stanje s projekti, zlasti pa z mehanizacijo naše gradbene operativne v letošnjem letu. Nedvomno gradbena operativa pri najboljši volji ne more graditi, če se investitorji niso dovolj pripravili, čisto izvršili vseh investicijskih predel. Vsaka začetna gradnja brez dovršenih investicijskih predel povzroča neprijetnosti graditeljem, našemu celotnemu gospodarstvu pa veliko škodo. Čeprav je bil tu dosežen že dokajšen napredek, vendar zaželenega stanja še vedno ni. Operativa še vedno nima v rokah vseh projektov za objekte letošnje gradnje. Stanje tehnične dokumentacije je sicer: gradbena operativa ima že projekte za 62,8% plana dovršujejo se projekti za 16,5% plana program še ni razčiščen za 3,9%, medtem ko ni podatkov zaradi opreme iz uvoza za 16,8% plana. Veliki napori projektantov iz dneva v dan večajo število dokončanih projektov, toda že je tudi zadnji čas, da se prečistijo še nerazčiščeni programi tam, kjer nismo vezani na uvoz.

Kar se tiče mehanizacije, je stvar nekoliko težavnejša. Gotovo je odvisna ureditev mehanizacije v pretežni meri

od deviznih sredstev, za katere vemo, da jih je vsepovsod premalo. Toda gradbena operativa na noben način ne dobi pravih procenta obstoječih deviz, še vedno se z njo pri delitvi deviz ravna po mačehovski. Graditev z golimi rokami, brez mehanizacije, pa je mnogo težja, počasnejša in seveda tudi dražja.

Gradbena operativa razpolaga z nekoliko določeno mehanizacijo. Toda ta mehanizacija je že zdavnaj odslužila. Saj dajejo stroji, ki so pravilno in do maksimuma izkoriščeni, le 60% predpisane zmogljivosti. Kje tiče vzroki za to? Predvsem se strojni park ni doslej obnavljal, čeprav so stari stroji najrazličnejših znamk že dosegli svojo najvišjo življenjsko dobo. Za vzdrževanje obstoječega strojnega parka so potrebne velike količine rezervnih delov, potrebna je boljša oprema mehaničnih delavnic, potrebni so številnejši kadri v teh delavnicah in pri službi gradbenim strojem, potrebno je več obdelovalnih strojev in več priprav za preizkus materiala in izdelkov.

Kljub vsem težočam podjetja z vsobskrbjo in ljubeznivo vzdržujejo obstoječi strojni park in iniciativno iščejo rešitve problema mehanizacije z izdelovanjem načrtov za razne gradbene stroje, poleg tega pa tudi sama izdelujejo nekatere strojne naprave.

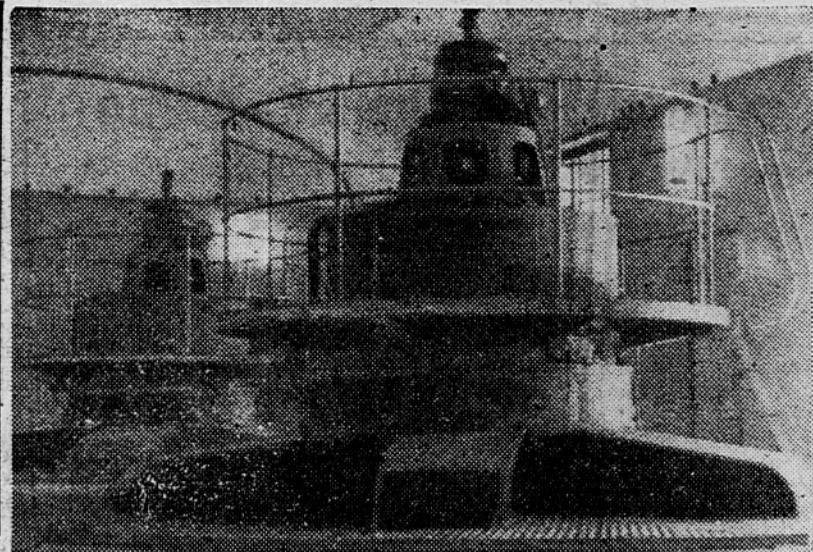
Operativa je torej precej storila na področju mehanizacije, vendar kritičnega stanja ni bistveno izboljšala kljub delni pomoči, ki jo je doslej prejela v deviznih sredstvih. Predvsem velja to za težjo mehanizacijo. Zlasti znana je težava z buldožerji. Za buldožerje je bilo treba vsako zimo zaposliti vrsto delavnic in delavcev, da so jih spet usposobili za prihodno sezono. V letošnji zimi pa so bili vsi računski gradbeni operativni na tem področju postavljeni na glavo. Izredne snežne padavine so terjale tudi pomoč buldožerjev. Vsa ta sposobna vozila so bila poslana na ceste, potem ko je vse drugo odpovedalo. Toda pretežna večina teh vozil se je na poledelem cestništvu pokvarila. Tako zdaj tik pred vsakim gradbenim objektom se vedno popravlja pokvarjene stare buldožerje, kolikor so seveda rezervni deli na razpolago, zemeljska dela na objektih pa morajo opravljati težaki.

Ce bi hoteli odpraviti dosedanje težave in pomanjkljivosti na področju mehanizacije, bi bilo treba znatnih investicij, znatnih deviznih sredstev. Jasno je, da tega vprašanja operativa sama ne more rešiti. Je pa mehanizacija gotovo izredno važen faktor v gradbeništvu, od nje je odvisen tempo graditve, kvaliteta del in cena graditve. Ovdet bi bilo poudariti — kar nam pokažejo najenostavnejši računi — kako gospodarnostno je pospešiti gradnjo in montažo, saj proizvodnja v novo zgrajenem objektu prav kmalu krije stroške investicij za strojno opremo izvajalca.

No, kljub tem težavam se je gradbena operativa zagrizla, da na vseh ključnih objektih pospeši dela. Na vrsti objektov poteka delo v več izmenah. Tako se Vuzenica gradi v treh izmenah, Jesenje v treh izmenah, Moste v dveh, Medvode v treh, Guštanj v treh in Store v treh izmenah. Tudi kritičnega materiala, ki ga je letos sorazmerno manj kot prejšnja leta — nedvomno spet rezultat družbenega

plana — iščejo gradbinci z vso iniciativnostjo.

Za izpolnitev letošnjih gradbenih nalog bo še potrebna ostra borba na ozki fronti ključnih objektov. Potrebna bo še nadalje največja discipliniranost izvajalcev in investitorjev pri objektih, ki so navedeni v odobrenih nespornih spisih, da ne bi prišlo do nepotrebnih izmenjav in sprememb znotraj posameznih investicijskih objektov, kajti vsaka takšna izmenjava obrne na glavo celotno dejavnost gradbišča. Do kraja bo treba voditi nepopustljivo politiko, da se dovršijo objekti, ki so določeni v planu temeljne investicijske izgradnje za leto 1952. Dosedanja gradbena zmogljivost nam to omogoča, prav tako je na razpolago potreben material. Ko bo povsem zadosteno potrebam ključnih objektov, šele potem lahko mislimo tudi na druge, z vidika državnega plana manj važne objekte. J. V.

V novi hidroelektrarni Moste se poltuzsko obratujeta prva dva agregata po 5000 kilovatom. Hidroelektrarna bo v kratkem slovesno izročena svojem namenu. Na sliki vidimo oba generatorja v zgornji dvorani, pod njima pa sta v spodnji dvorani obe turbini, izdelani v Litostrju.

Ljudska fronta že vnaprej odreja volitvam plebiscitni značaj

Govor kandidata Ljudske fronte prof. dr. Jožeta Kosovla v tržaškem radiu. — Bivši Mussolinijev sodelavec Anfuso govori o novih osvobodilnih pohodih — Republikanski minister La Malfa se baha z vojsko in napoveduje postopno osvajanje bivših italijanskih ozemelj — Londonski sporazum prepušča Italiji najvažnejša mesta v upravi cone A Tržaškega ozemlja

Trst, 16. maja. Pred več kot osem tisoč tržaškimi fašisti je govoril sinoči bivši pomočnik Mussolinijevega zunanje ministra Ciana ter Mussolinijev veleposlanik v Budimpešti in Berlinu Filippo Anfuso. Govorniki oder je bil kot običajno okrašen z različnimi fašističnimi znaki. Pred govorom in po njem je Anfuso pozdravil s fašističnim pozdravom. Poudaril je, da se je neofašistično italijansko gibanje prerodilo in da je čedalje močnejše, nekoga dne pa bo združilo vse Italijane. Anfuso je javno poudaril vlogo Mussolinija pri ustvarjanju italijanskega imperija, zlasti pa njegovo sodelovanje pri osvajanju jugoslovenskega ozemlja med prvo svetovno vojno. Vrh tega je napadel De Gasperi za zaradi njegove neodločnosti, ne le pri vračanju STO Italiji, marveč tudi zavoljo tega, ker se niso uresničile sprave, ki si jih je Italija priborila v preteklosti, to je pod fašizmom.

Anfuso je zatem z žaljivimi besedami napadel Jugoslavijo ter dejal, da bodo neofašisti ob prihodu na krmilo zopet osvobodili Istro, Reko, Zader, vso Dalmacijo. Anfuso je dejal, da so temeljni cilji njihovega boja ter pozval tržaške neofašiste, naj se bore za njihovo uresničitev.

Skoraj petkrat manj poslušalcev kakor fašistični prvak stare garde Anfuso, je imel republikanski voditelj in član De Gasperijeve vlade La Malfa, ki je govoril na največjem tržaškem trgu Unita. Čeprav je napadal fašiste, je v bistvu, kar se tiče italijanske zunanje politike, povedal prav isto kakor fašist Anfuso. Polovico svojega govora je posvetil Jugoslaviji, maršalu Titu, conu B in londonski konferenci. Fašistom je očital, da so krivi poraza Italije ter obetal, da bo Italija skotek za koščkom iztrgala Jugoslaviji vsa bivša italijanska ozemlja. V zvezi s fašističnim bahanjem o vojaških pohodih proti Trstu, Reki, Pulju in Dalmaciji je dejal, da fašisti nimajo s čim korakati, smi pa bomo že letos pokazali, kakšna je naša vojska.

Po tržaškem radiu je včeraj govoril kandidat Slovansko-italijanske ljudske fronte prof. dr. Jože Kosovel, ki je poudaril, da Ljudska fronta odreja

volitvam plebiscitni značaj, ker ne bodo prikazale jasne slike tržaških potreb, prilik in mnenj. Volili bodo tisoč in tisoč ljudi, ki niso Tržičani, ki nimajo tukaj ničesar iskati in ki jih je Italija preselila v te kraje, da umetno in nasilno spremeni narodni sestav tega ozemlja. Volili bodo taki, ki so od drugod prihrumeli in privralsi semkaj. Mnogo naših ljudi pa ne bo moglo dati izraza svojim zahtevam, kljub temu, da so tu doma, da so njihovi predniki že stoletja tu živeli. Dr. Kosovel je nato govoril o vlogi Slovensko-italijanske ljudske fronte, predvsem pa o borbi Osvobodilne fronte za pravice slovenskega prebivalstva na STO. Ob zaključku svojega govora je opozoril tržaške delavce, naj glasujejo za Ljudsko fronto, če hočejo glasovati za svoje interese, kajti Vidali in njegovo vodstvo sta s sodelovanjem v šovinistični stranki, ki je hotela prikazati pripadnost Tržaškega ozemlja k Italiji, in z mnogimi izjavami vodilnih kominformovcev dokazala, da hočeja spraviti Trst pod Italijo in da ju delavski interesi prav nič ne zanimajo.

Slovansko-italijanska ljudska fronta je imela včeraj zborovanje v tržaškem predmestju Rojanu, kjer sta slovenski in italijanski govornik razpravljala predvsem o sklepih londonske konference, ki so dali Italiji še več oblasti za zatiranje demokratičnega tržaškega prebivalstva. Zborovanje Ljudske fronte je bilo tudi v Sv. Križu pri Trstu, katerega se je udeležilo okrog 500 ljudi, in v Bazovici. V Nabrezini je bilo včeraj prvo zborovanje Liste slovenske skupnosti ob veliki udeležbi domačega prebivalstva. Kominformovci, ki so hoteli zborovanje motiti, so se že takoj ob začetku umaknili, ker jim je govornik postavil nekaj vprašanj, na katera niso znali odgovoriti. Oba govornika sta na zborovanju poudarila, da kaže, da bodo v nabrezinski občini irendentisti glasovali za kominformovske kandidate samo zato, da občina ne bi prišla v roke Slovencev. Zborovanja iste liste so bila tudi v Devinščini, Dolini in Ricmanjih, v Zavljah pa je bilo zborovanje liste Ljudske zveze za neodvisnost.

Današnji »Primorski dnevnik« objavlja shemo nove ureditve angloameriške vojaške uprave ter poudarja, da je

pred londonskim sporazumom upravljal razne urade in oddelke 13 britanskih oficirjev, 13 ameriških in 4 italijani. Po londonskem sporazumu pa bo v vojaški upravi 6 Britancev, 5 Američanov in 21 Italijanov. List dalje naglašja, da so bili dosedanja funkcionarji italijanske narodnosti postavljeni od zavezniške vojaške uprave, ne da bi imela prste vmes italijanska vlada. Ti funkcionarji so bili odgovorni edino vojaški upravi, ki je po mirovni pogodbi odgovorna za upravljanje Tržaškega ozemlja. Od slej pa bodo italijanski funkcionarji v enaki meri odgovorni italijanski vladi. List ugotavlja, da londonski sporazum prepušča Italiji najvažnejše oddelke javne uprave, kakor so uprava za notranje zadeve in celotno gospodarstvo, zaradi česar v bodoče ne bo več moč govoriti o angloameriški vojaški upravi, temveč le o italijansko-angloameriški upravi.

Podružnica „Združenja Julijske krajine in Dalmacije“ v Trstu

Trst, 16. maja (Tanjug). V Trstu je bila ustanovljena podružnica »Združenja za Julijsko krajino in Dalmacijo«, katere sedež je v Rimu. Kakor poroča časnik »Giornale di Trieste«, je zastopnik rimske centrale izjavil, da je

Zadnje vesti

● Dunaj, 16. maja (Tanjug). Današnja številka dnevnika »Arbeiter Zeitung« piše, da so začeli na Českoslovaškem po izjavah čeških beguncev, ki so prispeli v bavarsko mesto Hof seliti prebivalstvo, ki živi na meji proti Nemčiji v okolici mesta Asch. Več tisoč meščanov, so preselili v notranjost Českoslovaške. Deportacije so bile nenadne, tako da ljudje razen obleke in najnujnejših potrebščin niso mogli ničesar odnesti s seboj.

● Dunaj, 16. maja (Tanjug). Kakor se je zvedelo, je tajna policija v Budimpešti izdala posebne odredbe za varstvo Stalinovega spomenika. Poleg častne straže, ki stoji dan in noč pred spomenikom, so na strehi poslopja v bližini postavili tudi novo stražo, ki je s telefonom zvezana s poveljstvom tajne policije. Nova straža mora obveščati poveljstvo o vsakem gibanju posameznih oseb v bližini spomenika.

● Bonn, 16. maja. Zavezniški visoki komisarji so se danes popoldne ponovno sestali s kanclerjem Adenauerjem in pretresali še zadnjih 6 spornih vprašanj splošne pogodbe z Nemčijo.

● Paris, 16. maja. General Eisenhower, ki se je danes vrnil iz Londona v Pariz, je pred svojim odhodom iz Londona izjavil, da je optimist glede upanja v ohranitev miru, ker imajo svobodni narodi že tolikšne sile, da se lahko z uspehom upro morebitnemu napadalcu.

Od Jugoslavije se lahko marsikaj naučimo

New Delhi, 16. maja (Tanjug). Vplivni burmanski dnevnik »Mandailing« hteva od burmanske vlade, naj pošlje v Jugoslavijo delegacijo strokovnjakov, da bi na kraju samem proučila pomembne uspehe v socialističnem razvoju in industrijski graditvi te neodvisne države.

»Res je, da smo zelo oddaljeni od Jugoslavije, piše omenjeni list, vendar pa se lahko marsikaj naučimo od Jugoslovancev. Naši strokovnjaki morajo predvsem proučiti jugoslovanske izkušnje pri reševanju agrarnega vprašanja, njihove metode za povečanje delovne sterilnosti in napore jugoslovanskih narodov za poglobljanje resnične demokracije.«

Proslave Dneva zmage

Dan zmage so marsikje proslavili s počastitvijo spominov žrtev in junakov osvobodilnega boja. Velike množice Beograđanov so se pod vodstvom predstavnikov Zveze borcev in Ljudske fronte podali v Jajince pri Beogradu, kjer so se spominjali 80.000 rodoljubov, ki so bili tam umorjeni med fašistično okupacijo. Predstavniki Zveze borcev in množičnih organizacij so na Kalemegdanu položili vence na grobove Djure Djakovića, Ivana Milutinovića in Ive-Lole Ribarja. Spominске svečanosti so bile tudi v Kragujevcu, kjer so okrasili grobove 7000 žrtev nacističnega nasilja. V Titovem Uziću pa so počastili spomin voditelja srbskih socialistov pred prvo svetovno vojno Dimitrija Tuckovića. Na hiši, v kateri je živel kot dijak, so odkrili spominsko ploščo.

Obiski v ministrtvu za zunanje zadeve

Beograd, 16. maja (Tanjug). Danes dopoldne je obiskal pomočnika ministra za zunanje zadeve Bogdana Crnobrnjo opravnih poslov indijskega veleposlanstva v Beogradu J. N. Khosla. Zatem je Bogdana Crnobrnjo obiskal tudi opravnih poslov veleposlanstva Zahodne Nemčije v Beogradu Heinrich von Hardenberg in ostal z njim v daljšem razgovoru.

Obisk naših gospodarskih strokovnjakov v Skandinaviji

Beograd, 16. maja. Davi je odpotovala iz Beograda delegacija jugoslovenskih gospodarskih strokovnjakov na obisk v skandinavске države, Švedsko, Norveško, Finsko in Dansko. V delegaciji so Vlado Begović, direktor Glavne uprave za plan, Moma Marković, predsednik Glavne zadrúžne zveze FLRJ in Kiro Gligorov, pomočnik ministra za finance zvezne vlade.

Gradnja drugega orjaškega plavža v Zenici

Poleg prvega velikega plavža v Zenici z dnevnjo zmogljivostjo 600 ton surovega železa, ki je že postavljen, so nedavno začeli graditi temelje za drugi plavž enake zmogljivosti. Temelji bodo v kratkem zgrajeni, nakar se bo začelo montiranje plavža, kajti vse naprave za ta drugi plavž so že prispele.

V Zenici že gradijo prve peči za koksanje, ki jih bo vsega 156

Medtem ko v Lukavcu pri Tuzli dovršujejo poslednja montažna dela na objektih nase prve velike koksarne, naglo napredujejo gradbena dela na gradbišču druge velike koksarne v Zenici, kjer so te dni začeli graditi peči prve baterije, ki bo imela 39 peči za koksanje. Sedem metrov visoki betonski temelji te baterije so že zgrajeni, na te temelje bo treba v peči vgraditi okrog 5000 ton ognjevdružnega materiala. Vsega pa bo imela koksarna v Zenici štiri baterije s skupaj 156 peči za koksanje.

Baterije bodo zgradili postopno, ker bo gradnja prvih peči trajala 5 do 6 mesecev, bodo lahko začele obratovati v začetku prihodnjega leta. Medtem pa bodo dovršili še vzporedna gradbena dela in pospešili dela pri gradnji druge baterije, na kateri bodo začeli graditi peči v juniju prihodnjega leta, potem pa bo enako potekala gradnja tretje in četrte baterije.

Z vsemi štirimi baterijami bo imela koksarna v Zenici letno zmogljivost 450.000 ton metalurškega koka. Vsega bo treba zgraditi 35 objektov. Doslej so izvršili 55% vseh gradbenih del. Poleg baterij gradijo 50 m visok stolp za prejem, stolp za gašenje koka ter temelje za prva dva dimnika, ki bo

Jugoslovanski novinarji v Parizu

Pariz, 16. maja (Tanjug). Jugoslovanski novinarji so si včeraj ogledali znamenitosti Pariza, nato pa so bili gostje na kosilu, ki ga je njim na čast priredila Nacionalna zveza tiskarskih podjetij.

Veleposlanik FLRJ v Parizu Srđan Prica je v počastitve delegacije priredil sinoči svečan sprejem, ki se ga je udeležilo več visokih funkcionarjev francoskega zunanje ministrstva, več kot 200 novinarjev iz uredniških pisarnih časopisov, tiskovni atašeji tujih diplomatskih predstavništev v Parizu in dopisniki tujega tiska.

Gorenjsko za 60 letnico maršala Tita

Ljudstvo kmečkih naselij in industrijskih središč na Gorenjskem se praznično pripravlja, da dostojno proslavi 60-letnico maršala Tita. Vse množične organizacije, partijska in sindikalna vodstva tekmujejo med seboj v uspešnih pripravah. Delovni kolektivi, zadrúge in še prav posebej mladina, so pridno na delu.

Okrajni štab za izvedbo številnih slavnostnih štafet je na delu v Ratečah, Bohinju, Jelovici in Dragi, svoje delo je prenesel tudi preko meje, od koder bodo prinesli koroski partizani z groba koroskega narodnega heroja Matije Verdnička-Gasperja štafeto palice s pozdravi.

Na večer pred prvimi tekači — no silici štafetnih palic bodo zagoreli kresovi na tromeji pri Ratečah, na Triglavu in v Bohinjskih gorah, na Jelovici in na Karavankah. Rano jutraj dne 20. maja bodo šli na pot tekači z meje pri Ratečah; ta dolinska štafeta se bo sredi Mojstrane združila v zvezno-republiško štafeto, ki bo v jutranjih urah krenila z vrha Triglava — mogočnega simbola OF. Zvezno štafeto palice bodo izdelali mojstri kovanja v Kropi. Tekači bodo nadaljevali pot proti Hrušici, kjer bo pri spomeniku talcev na Belem polju spominska svečanost. Prebivalci Hrušice pripravljajo tekačem množični sprejem, delovno ljudstvo kovinarskih Jesenic pa bo družno z mladino spre-

ljalo tekače skozi Jesenice, kjer bo množični pozdrav nosilec na Titovem trgu pred gimnazijo, nato bodo tekači nadaljevali pot do železarne, kjer bodo prevzeli štafeto palice naši plavžarji, martinarji in valjerci, ki bodo prenesli štafete palice skozi vse obrate velikega železarskega obrata Na Jesenjuh bo tudi stik glavne republiške štafete s tisto, ki bo prišla s Koroskega — z groba narodnega heroja Matije Verdnička-Gasperja, mladinci pa bodo prinesli svojo palico in pozdrave s Poljan, kjer so se od nekdanj zbirali na legalnih in ilegalnih zborovanjih jeseniški kovinarji in kjer so padli 1. avgusta 1941 prvi mladi skojevci. Nosilci štafetnih palic bodo tekli tudi skozi vse obrate valjaren na Javorniku ter dalje skozi naprave vodne centrale v Mostah. Pri spomeniku talcev v Mostah bo slavnostni postanek. Dalje bodo prenesli štafete palice skozi vse vasi pod gorami, v Lescah bo stik glavne štafete s tisto, ki bo prinesla pozdrave in čestitke iz Bohinja do Savice. V Radovljici pa se bodo glavni štafeti pridružili tekači z groba talcev v Dragi pri Begunjah. Partizani, ki so formirali leta 1941 prvi Triglavski bataljon na Jelovici, pod vodstvom narodnega heroja Jožeta Gregorića, pa bodo krenili na pot s Partizanskega vrha na Jelovici in bodo tekli skozi Kropo ter se združili v Radovljici z glavno štafeto,

Vse vasi od državne meje pri Ratečah že danes snažijo svoja naselja in krase hiše ter postavljajo mlaje s pozdravnimi napismi: delavci jeseniške železarne krase svoje obrate in prav tako delavci Gradisa svojo novo elektrarno. Posebno lepo bodo okrašeni spomeniki talcev na Hrušici, v Mostah in Dragi. Tekače bodo pozdravljali na vsej prog delovni ljudje in mladina. Titovo 60-letnico bodo na Gorenjskem proslavili tudi s kulturnimi in izkulturnimi prireditvami.

V Kranju so ob sodelovanju vseh kulturnih ustanov pripravili gorenjski festival pod naslovom »Gorenjska maršalu Titu za 60-letnico«. Festival bo pritegnil k sodelovanju vse kulturne ustanove Gorenjskega; spored se bo začel že 25. maja in bodo trajale prireditve do 1. junija. Na festivalu bodo sodelovali tudi jeseniški kulturni delavci, ki so pripravili svoj spored za 27. maj. Ta dan do posvečen staremu brcu za delavske pravice, pesniku in pisatelju-kovinarju Tnetu Cufarju. Posebnega poudarka pa bodo dali slavnostni zaključni akademiji, ki bo 1. junija v Kranju.

Ob sodelovanju glasbene sole, mestnega gledališča in kulturnega društva »Tone Cufar«, pa bodo priredili Jeseničani na večer pred rojstnim dnem slavnostno akademijo v Titovem domu na Jesenjuh. U. Z.

Trgovci s sužnjami se pritožujejo

V glasilu koroškega stratega za gradnjo napadalnih mostov proti naši državi, bivšega šefa celotne nemške pete kolone v inozemstvu in sedanjega poslovodnega podpredsednika koroške OVP Steinacherja, v velikoviskem listuq Unterka'mmer Nachrichten je pred nekaj dnevi izšlo obširno poročilo o zborovanju OVP-jevske kmečke zveze v obsejni občini Labud. Prav nič na n' čudi, da je med vsemi prečimi problemi dr. Steinacher v predlagani resoluciji postavil na prvo mesto ugotovitve, da je Labud obsejna občina, ki je z vseh strani izpostavljena proti Jugoslaviji, in da je treba vse zahteve reševati in proučevati s tega stališča. Takinega bujsanja smo pa od gospodov podobnega merila že navajeni. Bolj nas pa čudi, da je danes lahko gospod Steinacher, ki je po prvi svetovni vojni opravičeval svojo parolo o nedeljivi Koroski z dejstvom, da za Nemčijo ni smel, za Avstrijo pa ni hotel agitirati, na veliko govori nekako tako, kot da je prežl, da je njegov ljubljeni veliki nacistični raj propadel, in da on sam danes ni več visok hitlerjevski funkcionar, pač pa podpredsednik avstrijske stranke. Čudi nas, da vodstvo avstrijske ljudske stranke ne vidi, da dela kaj malo uslugo naporom za sklenitev avstrijske državne pogodbe človek, ki dokazuje, kako je avstrijsko podelstvo doživljalo srečne, zlate čase ugodne politike cen in socialnih pridobitev samo v času, ko je bila Avstrija priključena k Nemčiji.

Toda to samo mimogrede. Nekaj drugega je bolj zanimivo, nekaj, s čimer je dr. Steinacher ponovno pokazal pred javnostjo ne samo svoje nacistično, pač pa tudi svoje veleposelstniško naziranje. Gospod Steinacher na svojem veleposelstvu najbode čuti, kako pada gospodarstvo zato, ker nekdanji sužnji, hlapi in dekle, nočejo več garati o človeka nevednih delovnih pogojih, pa gredo rajši v mesto, da si poiščejo kruha v industriji. Razočarani trgovci s mrtvinami, ki jih ni ubajajo njegovi nekdanji sužnji, poizkušajo prikriti dejstvo, da je situacija z dežele predvsem posledica brezdružnega izkoriščanja in nizkega življenjskega standarda poljedelskih delavcev, s klevetanjem o tem, kako je strunil to vpliv mesta na deželo, okrajal kmetijsko prebivalstvo, povzročil omajanje očetoške avtoritete, propadanje morale in padanja številca rojstev.

Prepustimo gospodom Steinacherjem, da naprej tožijo o takih problemih, na način vedca, ki ne more biti drugačen kot nacističen. Prepričani smo, da takšne tožbe ne bodo prav nič zalegle, da bo sveži veter, ki prinaša socialne pridobitve tudi na vas, vel tudi v Avstriji vse močnejše in prej ali slej poročil se teže serbi veleposelstniški gospodi. Le eno bi se radi povzeli iz omenjenega poročila, zanimivo ugotovitev namreč, koliko je gospodu Steinacherju vreden vsak suženj, ki mu pobege z njegove latifundije. V svojem govoru je namreč Steinacher poudaril, da predstavlja vsak delovni človek vrednost 10.000 nemških mark o zlato (v šilingih govorniki najbrž ni navajen računati). Brezdružni veleposelstniški izkoriščevalec je torej našel vrednost, ki jo naj bi v njegovem svetu zavzemal delovni človek. Kot človek ne pomeni nič, kot nacistični stroji pa točno preračunano 10.000 zlatih mark.

Zanima nas, kako visoko je ocenil gospod Steinacher samega sebe. Če je tudi pri sebi kalkuliral dosledno, tako kot pri svojih mrtvih dušah, potem je brez dvoma moral priti do smečno majhne številke. J. K.

Polurna se'a v Pan Mun Jomu

Tokio, 16. maja (UP). Današnja seja v Pan Mun Jomu je trajala samo 30 minut, ki jih je izpolnil s svojim govorom general Nam II, vodja severnokorejske in kitajske delegacije. Edina novost v govoru Nam IIa je bila obtožba proti Združenemu poveljstvu, da uporablja Cankajskove agente, ki po njegovih besedah vplivajo na severnokorejske ujetnike naj ne privolijo na vrnitev domov. To je bil hkrati tudi odgovor na podatke Združenega poveljstva, po katerih se je samo 70.000 severnokorejskih in kitajskih ujetnikov od skupno 170 tisoč izjavilo za repatriacijo. Prihodnji sestanek bo jutri. Vodja delegacije Združenega poveljstva general Thurmer Joy je izjavil po sestanku, da severnokorejska delegacija nadaljuje z dolgočasno in suhoparnim propagando, verjetno z namenom, da bi prikrla resnico in izkivila pravi smisel predlogov Združenega poveljstva.

Zadnja številka mesečnika

Majska številka mesečnika za politična vprašanja »Trideset dana«, ki ga izdaja beograjska »Politika«, ureja pa uredniški odbor (Vilko Wintehalter, Rade Vukov, Viljem Jastar, Anton Kolendic in Bogdan Pesic) pri naša na uvodnem mestu članek »Ob Trstu«, kjer generalni podpolkovnik Dušan Kveder piše o strateški zablodi italijanskih državnikov. General Kveder analizira zemljepisno-strateški položaj Italije in priha da zaključka, da »Jugoslavija, ko brani svojo samostojnost, istočasno krepi tudi varnost Italije«. Pred tem na general na kratko orisuje vojne, ko je bila Italija vedno odvisna od delovanja sedaj tega sedaj drugega zaveznika (ob združenju Italije — zavezniki, v vojni proti Avstriji leta 1866 — Prusi in Francozi, za prve svetovne vojne na seki frontni najprej Rusi s svojjo ofenzivo na Galicijo, nato pa Francozi in Angličani pod komando Focha, v vojni proti Grčiji — Nemci itd.). Na podlagi zgodovinskih dejstev prihaja general Kveder do mnenja, da je v interesu Italije in okrajne Avstrijskega polotoka, da uride do dobrih sosednih odnosov z našo državo, zaradi česar naj bi to italijanski voditelji upoštevali. Ko se ukvarjajo z vprašanjem Trsta.

Norvežan Kora Er. Wilhelmson je napisal članek »Norveško delavsko gibanje«, v katerem podaja zgoščene pregled nastanka in razvoja socialističnega gibanja v Norveški. Inicijator tega gibanja je bil Marcus Trane, ki

Konferenca zunanjih ministrov držav članic evropske obrambne skupnosti

Pariz, 16. maja. V ponedeljek 19. maja, se bodo sešli v Parizu ministri za zunanje zadeve 6 držav članic evropske skupnosti, da bodo pregledali besedilo pogodb o ustanovitvi evropske armade, ki so ga prejšnji petek arafirali strokovnjaki. Ni se znano, če

bo na konferenci sodeloval kancler Adenauer, ki je hkrati minister za zunanje zadeve Zahodne Nemčije. Prav sedaj se namreč v Bonnu razgovori o sklenitvi splošnih pogodb.

Ministri za zunanje zadeve 6 držav članic se morajo zediniti o trajanju veljavnosti pogodbe o evropski armadi, določiti sedeže posameznih organov te organizacije in urediti nekatere probleme, ki so odvisni od sklepov v zvezi s splošnimi pogodbami. Ni izključeno, da bodo pri tej priložnosti sprožili tudi vprašanje odnosa Posarja do evropske obrambne skupnosti. Pogodba o evropski armadi ne bo podpisana na tej konferenci. Sodijo, da bo podpisana konec tega meseca v Parizu.

ljavnosti pogodbe o evropski armadi, določiti sedeže posameznih organov te organizacije in urediti nekatere probleme, ki so odvisni od sklepov v zvezi s splošnimi pogodbami. Ni izključeno, da bodo pri tej priložnosti sprožili tudi vprašanje odnosa Posarja do evropske obrambne skupnosti. Pogodba o evropski armadi ne bo podpisana na tej konferenci. Sodijo, da bo podpisana konec tega meseca v Parizu.

O'Kelly ponovno izvoljen za predsednika Irske republike

Dublín, 16. maja (Reuter). Za predsednika Irske republike so danes glasno izvolili dosedanjega predsednika O'Kellyja. Mandat predsednika Irske republike traja 7 let. Pred tem je irski parlament zavrnil kandidaturu edinega protikandidata Oldermana, ki ni dobil potrebne večine.

Splošna pogodba z Zahodno Nemčijo

Bonn, 16. maja (AFP). Davi okrog 5. ure se je končal sestanek zahodnih visokih komisarjev in kanclerja Adenauerja, ki je trajal nad 17 ur. Po sestanku je bilo sporočeno, da so zastopniki štirih držav pretresali okrog 30 vprašanj in da je bil dosežen sporazum za 26 vprašanj. Pricakujejo, da bo na črt pogodbe pravčasno končan in da bo splošna pogodba podpisana 23. ali 24. maja v Bonnu, ko jo bodo prvi odobrili ministri za zunanje zadeve štirih držav na sestanku v Strassburgu.

Podpredsednik vzhodnonemške vlade Ditlo Nuschke je pozval danes k strmojavljavanju Adenauerjeve vlade v Zahodni Nemčiji. Trdil je, da bo splošna pogodba neposredno ogrozila mir, in opozoril zahodne sile da bo Vzhodna Nemčija odgovorila na ta korak z ustanovitvijo svoje armade. Govorec o stališču zahodnih sil, ki sodijo, da Nemčiji ni mogoče odreči pravice do sklenitve zvez, se je Nuschke zavzemal za nevtralizacijo Nemčije, ki se po njegovih besedah ne sme vezati na Zahod ne na Vzhod. Glede vključitve Zahodne Nemčije v zahodnoevropski obrambni sistem sodi podpredsednik vzhodnonemške vlade, da so ta sklep vsilili Nemčiji in da je zgodovinsko netočno da pripada Nemčija Zahodu.

Nuschke pravi, da Nemčija ne pripada Zahodu

govih besedah ne sme vezati na Zahod ne na Vzhod. Glede vključitve Zahodne Nemčije v zahodnoevropski obrambni sistem sodi podpredsednik vzhodnonemške vlade, da so ta sklep vsilili Nemčiji in da je zgodovinsko netočno da pripada Nemčija Zahodu.

Vznemirjenost v Franciji zaradi položaja v Severni Afriki

Tunis, 16. maja (Reuter). V Tunisu sta večeraj eksplozirali dve bombi, prva v trolejbusu in druga v nekem kinematografu. Zadnje tri dni je v Tunisu eksploziralo 7 bomb.

Tunizjski bej je pozval predsednika vlade Salah Edin Bakuša, naj pozove vse prebivalstvo Tunizije da bi pomagalo pri vzpostavljanju reda in miru v deželi. Hkrati je predstavnik francoskega generalnega rezidenta v Tuniziji zanjalk vesti tujeja tiska, da imajo bej in člani njegove družine omejeno svobodo gibanja.

Francoski politični krogi so zelo vznemirjeni sprčo položaja v Tuniziji zaradi najnovjših atentatov in izgrediv. Ta vznemirjenost se je še povečala sedaj, ko so izbruhli neredi v Alžiru, saj grozi nevarnost, da se bodo ti razširili po vsej Severni Afriki. Ki krogi sodijo, da so ti neredi organizirani in da obtajo večjo ofenzivo arabskih držav na mednarodnem področju in spričjo tega poudarjajo, da bodo tunizjsko vprašanje bržkone vnovič sprožili v Varnostnem svetu.

Francoski politični krogi sodijo v zvezi s položajem v Tuniziji, da bo na javno mnenje neugodno vplival poskus predsednika francoske vlade Pinaya, da bi odložil razpravo o vladni politiki v Tuniziji, ki naj bi bila 20. maja, ko se bo sešla narodna skupščina.

Pariski tisk prinaša na najvidnejših mestih izredno obširna poročila o atentatih v Tuniziji. Casopisi pišejo, da so vsi pričakovali, da bo po odstopu Senikove vlade vzpostavljen red. Ker pa se je število atentatov povečalo, zastavljajo vladni vprašanja, kaj namerava storiti, da bi ti atentati prenehali.

Casopis »Franc Taireur« graja francosko vlado, ker ni na večerajšnji seji ničesar ukrenila, da bi se izboljšal položaj v Tuniziji, pač pa se je zadovoljila samo s tem, da je poslušala poročila zunanjeja ministra.

Tuniziji zanjalk vesti tujeja tiska, da imajo bej in člani njegove družine omejeno svobodo gibanja.

Francoski politični krogi so zelo vznemirjeni sprčo položaja v Tuniziji zaradi najnovjših atentatov in izgrediv. Ta vznemirjenost se je še povečala sedaj, ko so izbruhli neredi v Alžiru, saj grozi nevarnost, da se bodo ti razširili po vsej Severni Afriki. Ki krogi sodijo, da so ti neredi organizirani in da obtajo večjo ofenzivo arabskih držav na mednarodnem področju in spričjo tega poudarjajo, da bodo tunizjsko vprašanje bržkone vnovič sprožili v Varnostnem svetu.

Francoski politični krogi sodijo v zvezi s položajem v Tuniziji, da bo na javno mnenje neugodno vplival poskus predsednika francoske vlade Pinaya, da bi odložil razpravo o vladni politiki v Tuniziji, ki naj bi bila 20. maja, ko se bo sešla narodna skupščina.

Pariski tisk prinaša na najvidnejših mestih izredno obširna poročila o atentatih v Tuniziji. Casopisi pišejo, da so vsi pričakovali, da bo po odstopu Senikove vlade vzpostavljen red. Ker pa se je število atentatov povečalo, zastavljajo vladni vprašanja, kaj namerava storiti, da bi ti atentati prenehali.

Pred koncem stavke v ameriški petrolejski industriji?

Washington, 16. maja (AFP). Predsednik največjega sindikata delavcev petrolejske industrije, ki je včlanjen v kongresu industrijskih organizacij Knight je sinoči izjavil, da bo v kratkem prenehala stavka v petrolejski industriji, ki traja že več kot dva tedna. Predstavniki 22 sindikatov v stavki in predstavniki vlade izražajo upanje, da se bo delo v petrolejskih rafinerijah kmalu obnovilo, vendar s pogojem, da bodo sklenjene posebne krajevne pogodbe med delavci in delodajalci. Knight je pripomnil, da bo sklenjeno zadostno število takšnih pogodb, da bi se tako zmanjšalo pomanjkanje petroleja, ki je nastalo zaradi stavke.

V stavki sodeluje, kakor je znano okoli 90.000 delavcev petrolejske industrije. Stavka je zajela tretjino ameriške petrolejske industrije, včevši tudi posamezna petrolejska polja, naftovode in rafinerije. Spor je nastal zaradi zahteve delavcev, naj jim zvišajo mezde za 18,5 centov na uro, medtem ko so delodajalci ponudili samo 15 centov. Zaradi stavke je prišlo do občutnega pomanjkanja bencina in so morale svetovne letalske družbe v ZDA skriti svojo službo za 35%.

Komisija za človečanske pravice

New York, 15. maja (Tanjug): Komisija za človečanske pravice OZN je sprejela po tridnevni razpravi člen o pravici do izobrazbe v paktu o človečanskih pravicah.

Komisija je prav tako izdala odločitev, po kateri naj bi države, kolonije in ozemlja pod skrbstvom izdelale v dveh letih načrt za uresničitev načela obvezne in brezplačne osnovne izobrazbe.

Pariz, 16. maja. Francoski visoki komisar v Zahodni Nemčiji André François Poncet je bil včeraj izvoljen za člana Francoske akademije (Académie française). Poncet je začel kariero kot učitelj, nato je bil novinar, kasneje pa narodni poslanec in diplomat.

težave, ki jih skušajo sedaj premostiti z drugimi načini superacionalne strukture (Schumannov načrt, Evropska vojska, Plevelov načrt itd.). Triletni prizadevanje je rodilo sicer skromne uspehe, vendar pravi Glisic, da je mogoče pričakovati, da bo Evropski svet izpolnil svojo funkcionalno vlogo, kajti jasno je postalo, da ni mogoče iti hitro in naravnost v polno integracijo, posebno še, ako hočejo, da bi ta federacija obsegala tudi V. Britanijo.

V članihki rubrike »Po svetu« bemo o stavi v ameriški jeklarski ovmlemlena člana: prvi govori o »Vrenju v francoskem gospodarstvu«, drugi na o »Vojno-gospodarskem bistvu sovietske ekonomike«. Pisec prve razprave Vlada Milenković analizira sedanjo ekonomsko politiko Prunave vlade in pravi, da je »binov družav« kot njegova prebuhodnika (Plevel in Faure), ki sta izhod iz situacije iskala v povečanju davkov, šel po drugi poti, ki pa trenutno, bolj sovna z interesi buržoazije. Ne govortur je v tem, da vrnitv znanje v frank, da znova uvedi tržske nati, in kar je navičajne, da preneti povisjanje mezd pri istočasnem poveča-

Naše naloge pred letošnjim Tednom matere in otroka

Se vsako leto je bil teden dni v spomladanskem času posvečen materi in otrokom. Za razliko od prejšnjih let, bo v letošnjem tednu, ki bo od 1. do 8. junija, dan poseben poudar tek naši družini, ne samo materi in otroku. Posebno skrb bomo letos posvetili ugotavljanju in reševanju vseh vprašanj, tako vzgojnih, socialnih in družbenih, ki zadevajo družino, v katerih živi in se vzgaja naše bodoče pokolenje.

V organizacijskem odboru letošnjega Tedna matere in otroka naj bodo zastopane vse množične organizacije in tisti sveti, ki se bavijo z vprašanji zaščite matere in otroka. Na vasi in na terenu naj pripravijo teden socialno zdravstveni sveti pri občinskih odborih, v sodelovanju z organizacijo AFZ ter drugimi, zlasti z Društvi prijateljev mladine, odbori Rdečega križa, šolskimi sveti, pionirskimi organizacijami in sindikati.

V tem tednu je treba posebno utrditi vse organe, ki delajo na področju zaščite matere in otroka. Pri socialnih in vzgojnih ustanovah je treba posvetiti posebno pozornost ustanavljanju in delu domskih svetov. V Tednu matere in otroka naj bi se ustanovilo tudi čim več Društev prijateljev mladine, zlasti pa je treba utrditi vse maddinske in otroške organizacije.

V pripravi za Teden matere in otroka je treba posvetiti vso skrb organizacij vzgojnih oblik varstva na ših otrok, tako otroškim igriščem, pionirskim sobam, otroškim vrtcem brez dnevnih oskrbe in tudi organizaciji seminarjev in tečajev za varstveno osebo je na otroških igriščih. Zvnaprej je treba razmisлити in pripraviti organizacijo vseh vrst počitniških letovanj zlasti pa pomagati socialnim in vzgojnim ustanovam, se posebno tistim, ki so prešli na gospodarski račun. Pri nekaterih teh jaslih, otroških vrtcih in dijaških internatih je postalo kritično vprašanje obstoja zaradi gmočnih težav.

Tudi na zdravstvenem področju je nešteto nalog, ki jih bo dobro pripraviti in rešiti do Tedna matere in otroka, oziroma v samem tednu. Tako je treba pripraviti potrebna predavanja in tečaje, na katerih naj bi obravnavali važnejša vprašanja, zlasti skrb za zdravje mater in naraščaja. S tem v zvezi bo dobro opraviti tudi sistematčne zdravstvene preglede mater in otrok.

Na področju socialne politike in zaščite matere in otroka je treba dobro pregledati in nadzorovati izvajanja uredbe o zaščiti matere in otroka, ta ko na primer izvajanje uredbe o otroških podatkih. Za otroke od enega leta starosti dalje, ki so potrebni zaščite.

je treba poiskati dobre rejnike, otrokom, ki so pod varstvom države na terenu in v domovih, pa je treba napraviti čim več obiskov. Pri tem ne smemo pozabiti tudi naših teurnskih obiskovalcov, za katere bo dobro organizirati razne tečaje, da se bo njihovo število dvignilo in strokovnost čim bolj utrdila.

V Tednu matere in otroka, ki nalaga vse te našete naloge, naj sodelujejo vse množične organizacije. Vso skrb naj posvečajo vprašanjem naše družine, tako vzgoji staršev, pravilni vzgoji otrok v družini in drugim. Ob tej priliki naj obiščejo čim več otrok v domovih, predvsem otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja. Leti zaslužijo posebno posebno ljubezen in skrb. Ne smemo pozabiti tudi na vprašanje zaščite in vzgoje naše delovne mladine in delovnih žena. Zlasti vzgoja mladine je bistveno važno vprašanje. Zato bo treba v tem tednu vključiti čim več naše mladine v razna kulturna, športna, telovadna in zabavna društva, pregledati njene šolske uspehe in neuspehe ter najti načine za pomoč mladine pri študiju in za opravljanje njenih slabih razvad. Ne smemo dovoliti, da bi zapadla naša mladina v slaba nagnjenja, kot so alkoholizem, nekulturno obnašanje, nemoralna, za kar najde šestokrat slabe zglede tudi v svojih družinah.

Priprave za Teden matere in otroka naj tako pomenijo uspešno reševanje vseh naštetih vprašanj, medtem pa naj po teden sam, teden veselja in razvedrila naših mater in otrok. Takrat bomo priredili razne predstave, sejme, šolske proslave, izlete, pogostitve otrok in podobne prireditve in naj bo v teden vključen tudi pionirski dan, praznik naših pionirjev.

Po vsej Sloveniji se na Teden matere in otroka že marsikje marljivo pripravljajo, saj imajo že iz preteklih let bogate izkušnje in tradicijo. Prav pa bo, če se povsod zavzemajo tudi za izpolnitev teh naštetih nalog, da bo imel letošnji teden čim več uspeha in prinesel čim več zdravih koristi.

Obsodba nepoštenih članov krajevnega odbora Trnjana pri Požarevu

Pred okrožnim sodiščem v Požarevu je 5 dni trajala razprava zoper 16 članov krajevnega ljudskega odbora Trnjana. Med obtoženci sta bila tudi bivši predsednik in bivši tajnik krajevnega odbora. Obtožnica je navajala 27 primerov tatvin in zlorab uradne dolžnosti. S tatvinami so nepošteni člani odbora oškodovali predvsem drugo svojega kraja, okradli pa so tudi cigane, ki so prebivali v zadržnem milenu. Najvišja kazen je 13 let strogega zapora, najnižja pa 6 mesecev. Samo eden od obtožencev je bil oprščen.

Še vedno hladno in deževno vreme

V Beogradu, skoraj po vsej Srbiji, Vojvodini ter v Bosni in Hercegovini je še vedno hladno in oblačno, večkrat pa tudi dežuje. Tako se v teh krajih ni vreme v zadnjih 5 dneh dosti spremenilo. Od prvih dni v začetku tega tedna se razlikuje samo na ta način, da ni več močnejšega deževja.

Nova organizacija socialnega zavarovanja

Preteklo sredo je zvezni svet za zakonodajo in zgraditev ljudske oblasti sprejel načrt uredbe o organizaciji službe in o začasnem upravljanju sredstev socialnega zavarovanja. Osnovna značilnost te uredbe je, da se zavarovanec omogoči samostojno upravljanje socialnega zavarovanja v skladu z načeli socialistične zakonodaje in z načeli naše socialistične demokracije, ki so prišla do izraza zlasti pri upravljanju gospodarstva po delovnih kolektivih.

Način upravljanja ustanov socialnega zavarovanja se po novi uredbi bistveno razlikuje od dosedanjega načina ko so socialno zavarovanje vodili iz ključnih organov državne uprave. Nova organizacija službe socialnega zavarovanja bo temeljila na zavodih za socialno zavarovanje, ki se ustanovijo v mestih in okrajih, medtem ko se na sedežih republik osnujejo republiški zavodi. Mestne in okrajne zavode bo vodile skupščine predstavnikov zavarovancev, ki jih izvolijo delavskisveti gospodarskih organizacij, sindikalne organizacije, organizacije upokojencev itd. Te skupščine bodo izvo-

lile upravne odbore, ki bodo upravljali posle zavoda. Pristojnost organov zavoda (skupščine, izvršilnega odbora in direktorja) bo določil statut. Z novo uredbo se uresničuje koncepcija okrajnih in mestnih zavodov kot nosilcev vseh panog socialnega zavarovanja, ne le bolniškega in nezgodnega marveč tudi pokojninskega, zankrat s to omejitvijo, da bodo s skladu za pokojninsko zavarovanje razpolagali republiški zavodi; okrajnim in mestnim zavodom pa se daje pravica izdajati odločbe o pravicah, ki obremenjujejo ta sklad. Temeljna naloga republiškega zavoda bo v tem, nadzirati celotno poslovanje okrajnih in mestnih zavodov.

Tako bo v popolnosti izvršena decentralizacija službe socialnega zavarovanja in bodo zagotovljene demokratske pravice zavarovancem. Zavarovanci bodo pravice iz socialnega zavarovanja lahko uresnili pri lokalnih zavodih. Z uredbo je tudi predpisan način financiranja službe socialnega zavarovanja. Sredstva za potrebe te službe, ki so bila prej planirana v zveznem proračunu, se sedaj krijejo iz sklada za socialno zavarovanje, ki se ustanavlja.

„30 DANA“

se je sredi prejšnjega stoletja zavzel za zboljšanje življenjskih pogojev in za socialno pravičnost. Leta 1887, je bila nato osnovana Norveška delavska stranka, ki je zavzela glavno smer v smislu izkoriščanja politične demokracije za dosego gospodarske demokracije v norveški družbi. Norveška delavska stranka je bila vedno tesno povezana s sindikati in njihovim bojem. V razdobju med obema svetovnjima vojnama je prišlo do notranje krize v stranki in do razcepa v tri stranke: v socialno-demokratsko frakcijo, v delavsko stranko in pozneje še v komunistično partijo Norveške, ki je delala po navodilih Kominterne. Leta 1927, sta se socialno-demokratska stranka in delavska stranka zopet zednili, s čimer je bila zagotovljena smotna osnova za nov napredek. Delavska stranka je pokazala svojo moč pri volitvah leta 1933 in 1936, ko je izvojevala velike zmage. Leta 1935 so prišli socialisti tudi na vlado v Norveški. Leta 1945 je delavska stranka dobila v parlamentu 76 od 105 mest, štiri leta pozneje pa se je število njenih poslancev povečalo na 85. Pisec ob poročanju o razcepu v stranki po prvi svetovni vojni pripominja, čas da se je ob tej priložnosti zedilo na Norveškem nekaj podobnega kot 25 let pozneje v Jugoslaviji, ko je prišlo do spora med Kominformom in KP Jugoslavije, kaj

ti v obeh primerih je šlo za odpor proti tujemu vplivu in upor proti doktrinarnemu dogmatizmu. Delavska stranka v prejšnji številki je uredništvo »30 dana« obljubilo, da bo objavilo gradivo o stalinskih čistkah v satelitskih državah. To pot objavila podatke o »Stalinskih čistkah v Bolgariji«. Iz teh podatkov razberemo, da so Rusi v teku sedmih let po vojni aretirali, internirali, obsodili, likvidirali ali izgnali približno 100.000 komunistov — članov KP Bolgarije. To število je minimalno in sloni na poročilih Vika Cervenkova, da so Rusi, ložen še spisek vidnejših voditeljev in funkcionarjev KP, ki so bili aretirani oziroma obsodeni leta 1951.

Vladimir Glisic priobčuje razpravo »Vprašanje zedinjenja Evropek«. V tej zvezi podaja najprej historiat tega vprašanja in citira Lenina, ki je leta 1915 pisal o »Združenih državah Evrope v kapitalističnem okviru« in v zvezi s tem o »Panevrope«. Po drugi svetovni vojni je to, ledno populariziral predvsem Winston Churchill (govorja leta 1946 v Fultonu in Zürichu), nozeje pa so to misel prevzele še druge meščanske stranke v Zahodni Evropi dokler ni leta 1947 orišlo do ustanovitve Evropskega plevela, v katerem se sodelujejo tudi socialisti (Rlum, Speak), ki izjavljajo, da morajo prav socialisti stopiti na čelo evropskega združenja Evrope. Glisic navaja potem težnje znotraj samega za hania, sumpionisti, ki se zadržujejo v federalistični (Velika Britanija) in federalistični ki so za evropsko federacijo s super nacionalnimi centralnimi ustanovami (Francija). Pri snovanju evropske federacije so naglaj-

ni proizvodnosti dela, odnosno da pripravijo nove pogoje za takšno razdelitev narodnega dohodka, pri katerem bo breme oborožitve in investicij cimet padlo na široka potrošniška množice. To je, pravi Milenković, bistvo deflacijske politike, po kateri gre danes Francija. Pisec članka o sovietskem gospodarstvu (M. V.) dokazuje, kako je v smislu ekspanzionističnih ciljev ZSSR težiče industrijske proizvodnje usmerjeno na industrijo oborožitve, kar je imelo za posledico zastoj v industriji potrošnih dobrin. Podrobni podatki nas pripeljejo do sklepa, da današnje stanje kaže — in težnje razvoja sovietske ekonomike to potrjujejo — kako se razvija sovietsko gospodarstvo v smeri brezobzirne avtarkične vojne ekonomike.

Petnajst strani obsegaoci izvirček iz knjige britanskega laburističnega voditelja Aneurina Bevana »Namesto strahu na seznanja s problemi britanske laburistične stranke in s stališčem njenega levega krila glede položaja delavske razrede v Veliki Britaniji«, v zdravstveni službi in o vlogi Anelije v sodobnem svetu. V malski številki je objavljeno nadaljevanje in konec razprave »Zuna naša politika« ruskega carizma, ki io leta 1890 napisal F. Engels. Ta študija je danes toliko zanimivejša, ker nam omogoča primerjavo med načini in sredstvi ki jih je uporabljala carska diplomacija pri poskusih, da bi surla zahodne države in dobila nad njih nemoč in med podobnimi cilji in metodami današnje sovietske diplomacije. Iz revije »Mednarodna politika«

je časopis »30 dana« donatimil članek Ivana Karaivanova »Stalin in Komintern«. Karaivanov objavlja svoje spomine na kongres Kominterne, smrt francoskega komuniste in pisatelja Henrija Barbussa v Moskvi, vlogo Radeka na procesu proti Zinovjevu in Kamenjevu, zasliševanja, ki jih je vodil bivši manjševik Višinski, delo agentov-provokatorjev NKVD in izjavke iz obravnave proti Buharinu. Nato se Karaivanov zadržuje pri odnosih nasproti političnim emigrantom v Sovjetski zvezi: Stalin je pomiril na tisoče političnih emigrantov, večlino jih je prisilil v komunistično, nakaar je zahteval za nagrađo za te zlobine. Po osvoboditvi je namreč Moskva zahtevala nekoliko milijonov dolarjev (1) od bolgarske vlade kot povrnitev politične emigracije v Sovjetski zvezi. Isto »novorodilo« strokova je Stalin bržkone zahteval tudi od drugih osvobodjenih držav, ne glede na dejstvo, da je sam ukazal pobiti večino teh emigrantov. Karaivanov se spominja tudi časa, ko je bila podpisana prijateljska pogodba med Moskvo in Hitlerjem. V zaglavju »Iz političnih memoarjev najdemo odlomek iz spominov ameriškega generala Johna Deana ki opisuje nemško kapitulacijo in v tej zvezi težave, ki so jih imeli zavezniški z Rusi, poleg tega na vsebute malska številka »30 dana« še članek »Prevod in nemško revije »Europa Archiv« — o »Aleksiški statistiki v drugi svetovni vojni in prevod poevlja iz knjice francoskega publicista Gergetza Blonda »Druha frontista« — Sic 1

Etbin Kristan - delavski voditelj

Ob 85 letnici rojstva

Slovensko delavstvo je praznovalo leto 1. maja že 63-let. Prvič ga je praznovalo leta 1890, torej takoj po svetovnem socialističnem kongresu, ki se je vršil od 14. do 21. julija v Parizu in je m. dr. sklenil tudi praznovati 1. maja kot mednarodnega praznika manifestacij za delavske pravice.

Etbin Kristan leta 1913

Zal pa imamo iz prvih desetletij praznovanja prvega maja malo zapiskov in spominov. Imamo pa k sreči še živo pričjo za prvomajske proslave, govornika na prvomajskih shodih — Etbina Kristana. Zaradi tega je potrebno, da se spominjamo letos, ko je pred nekaj tedni praznoval 85-letnico rojstva, nanj kot na enega od redkih živčnih naših delavskih voditeljev iz zgodnjih let slovenske socialno demokratičnega gibanja. Maristkateri delavec in tudi intelektualci se verjetno še spominja prvomajskih shodov v Ljubljani, na katerih je bil glavni govornik Etbin Kristan. Častljiva postava z močno črno brado je govorila z okna Mestnega doma ali z odra pred Mestnim domom ali pa na vrtu pred hotelom Švicarica nad Trbovljskim gradom. Vsa okolica je bobnela od mogočnega glasu tega ljudskega tribuna. Marsikdo pa se nanj spominja tudi še iz prvomajskih spredovodov po ljubljanskih ulicah, ko je korakal v prvi vrsti med voditelji ljubljanskega socialno demokratičnega gibanja. Nekaj let okrog preloma stoletja je bilo to tudi v Trstu.

Etbin Kristan ni vse samo kot pisatelj in pesnik. »Etbin« — tako so ga klicali — je bil sinonim in simbol našega delavskega voditelja. In to je dejansko tudi bil in ostal do poznih let svojega dolgega življenja. Oglejmo si samo na kratko njegovo pot med delavstvom in njegovim razredno zavednim gibanjem. V 90. letih je stopil v Zagrebu v stik s hrvatskim socialno demokratičnim delavstvom. Prišel je na Dunaj, kjer sta Slovenca Jože Zavertnik in Jože Kopač urejala in izdajala tedanje socialno demokratični list »Delavec« (in pozneje še »Svoboda«) in je seveda prišel s sodelovanjem. Ko se je leta 1916. ustanovila v Ljubljani Jugoslovanska socialna demokratična stranka (JSDS) je bil Kristan izvoljen za nje prvi izvršni odbor. Tiste dni se je vršil tudi javni delavski shod pri »Virant« in na njem je prvič v Ljubljani nastopil tudi Etbin Kristan. S tem se je pričela tudi njegova aktivna pot v socialno demokratičnem delavskem gibanju. Nestrsti shodi, predavanja, pisanje člankov in brošur, urejevanje lista Rdeči prapor, poezije Zarje, vračanje čisto zelo nevljudnih napadov — pri vsem tem pa naporno in težko življenje, to je bila pot delavskega agitatorja in prvoboritelja in to pot si je izbral poleg nemnogih idealnih slovenskih delavcev in intelektualcev tudi — Etbin Kristan. Uspehi njegovega dela in dela njegovih sodelavcev so bili sicer vidni, vendar ne preveč otipljivi. To se je videlo zlasti leta 1907 ob prvih volitvah po splošni in enaki volilni pravici v stari Avstriji. Tedaj je izdala JSDS sicer ognjeviti proglas na slovensko delovno ljudstvo, ki ga je sestavil Etbin Kristan in v katerem je pozival slovensko ljudstvo, da naj glasuje za socialno demokratične kandidate. Etbin je tedaj kandidiral v 1. volilnem okraju

na Kranjskem tj. v mestu Ljubljani in pa v 3. volilnem okraju na Koroskem (Borovlje, Dobrlaves, Zeleznica Kaplja, Pliberk). V tem volilnem razglasu poziva JSDS:

»Volilci! Glasujte za kandidate jugoslovanske socialne demokracije! Glasujte za gospodarski napredek za omiko in za prostost!

Povečajte četo tistih, ki podpirajo nasilstvo in preganjanje temo! Pomnožite vrste onih, ki pripravljajo novo dobo in novo kulturo!

Podpirajte nas pri težkem, a prepotrebem delu! Agitirajte in prepričujte! Preganjajte neutemeljene predsodke in razširjajte zavednost!

In ko napoči dan volitev, glasujte složno za socialno demokratične kandidate v imenu svobode, bratstva in enakosti!

Toda na Kranjskem je bilo težko. Bila je črna in volila je črno. V vseh avstrijskih deželah, celo v Galiciji in Bukovini, so bili izvoljeni socialno demokratični poslanci, edino na Kranjskem nobeden. Skoraj povsod so zmagali zastopniki klerikalcev in celo v Ljubljani, kjer je Etbin dobil 641 glasov, je prišlo do ožjih volitev med liberalcem Ivanom Hribarjem in klerikalcem Gregarjem, pri katerih je zmagal Hribar šele s podporo delavskih glasov. Na Kranjskem so dobili soc. demokrati skupno 5030 glasov ali 7,2% od oddanih. V vseh slovenskih volilnih okrajih pa 12.605 glasov.

In delo se je nadaljevalo. Kmalu se je vršila tihovska konferenca, kjer je bila sprejeta po Etbinu sestavljena znana tihovska resolucija. Stevilo članov soc. dem. političnih, strokovnih in združenjskih organizacij je raslo. Stranka je lahko pričela v letu 1911 izdajati že svoj dnevnik. Leta 1912 so se vršile po vsej Avstriji občinske volitve in v Idriji je bil izvoljen prvi soc. dem. župan na Slovenskem Ivan Stravs, v Ljubljani pa je prišel v občinski svet prvi soc. dem. zastopnik v osebi — Etbina Kristana.

Sledilo je leta 1912 v Kristanovo potovanje v Ameriko, kamor ga je povabila Jugoslovanska socialistična zveza v Chicagu na predavateljsko turnejo. Ko je potoval 1. 1914 na drugo tako turnejo, mu je prva svetovna vojna, ki je med tem izbruhnila, onemogočila povratek in ostal je v ZD. Kot urednik Proletarca in Ameriškega združenjskega kolektarja ter kot predsednik po-njem ustanovljenega Jugoslov. republikanskega združenja (JRZ) je Etbin nadaljeval svoje v stari domovini započeto delo. Leta 1921 se vrne kot poslanec jugoslovanske ustavodajne skupščine v domovino, se bori tam kot predsednik kluba socialno demokratičnih poslancev za demokratično ustavo prve Ju-

goslavije in glasuje skupaj s tovariši proti reakcionarni vidovdanski ustavi. Razočaran se vrne v Ameriko in dela nekaj let kot izseljski komisar v New Yorku, dokler ne zapusti tudi te službe, ker neče delati za reakcionarne jugoslovanske režime.

Skoraj deset let molči. L. 1937 se pa vrne spet na pozorično, sprva kot urednik Cankarjevega glasnika, v katerem je učil in vzgajal ameriške napredno misleče rojake. Leta 1942 pa je stopil kot predsednik Slovensko ameriškega narodnega sveta (SANS) obenem z Louisom Adamičem na čelo gibanja za politično in gospodarsko pomoč ameriških Slovencev narodno osvobodilnemu gibanju, ki se je doma borilo proti okupatorjem in izkoroševalcem jugoslovanskih narodov. To delo vrši se danes. Tudi njegov obisk v domovini velja tem nalagam in ciljem.

To bi bil v velikih potezah lik Etbina Kristana kot delavskega voditelja in prvoboritelja slovenske socialne demokracije. Brez tega lika bi oris dela Etbina Kristana ob 85-letnici ne bil popoln. Kot takega ga poznajo delavske množice in tak je znan ameriškim Slovencev iz zadnjih treh desetletij.

Slovenski delavci so hvaležni svojemu »Etbinu« za vse, kar jim je v 60. letih svojega javnega delovanja dal in kar je zanje storil. Zaradi tega sprejemajo z velikim zadovoljstvom Etbinove obiske v delavskih revirjih in se z njim razgovarjajo o načrtih pred desetletji in o njih uresničevanju v današnjih dneh. Etbin je vesel, da je doživel uresničevanje tistega, o čemer je v mladih in moških letih sanjal in kar je propagiral kot potrebno in koristno. Ob 85-letnici so mu želeli vsi stari znanci iz delavskih vrst, ki so se z njim pred leti borili, še mnogo let zdravja, dobre volje ter znanega Etbinovega optimizma in vere v boljši jutrišnji dan. Ta želja je seveda tudi naša.

Cvetko A. Kristan

Takih športnikov nočemo!

O košarkarjih Zadra in nekaterih zagrizenih klubskih gledalcih smo že lani pisali, da s svojimi nekulturnimi izpadi upričujejo na igrišču izgrede v najsurovejši obliki, pri čemer so gostujoča moštva in sodniki izpostavljeni neprestanim grozjenam med tekmo in po njej. Navzlic opozorilu pristojnemu športnemu vodstvu pa se položaj ni prav nič zboljšal, kajti spet prihajajo iz Zadra podrobna žalostna poročila.

Tokrat se je slabo godilo košarkarjem ljubljanskega Zelezničarja in sodniku Počarju (določena sodnika Silvani z Reke in Tominič iz Splita nista prišla, ker imata verjetno bridke izkušnje z milničkim tekem v Zadru, ki so jih med igrarjem in sodniki tekmi »povzravljali« s psovkami, kamenjem, bunkami itd. Posredovanje treznih ljudi, ki so skušali pomirjevalno vplivati na vrokovrneže, je rodilo le še večjo podvajanost. Da so ljubljanci odnesli iz Zadra še kolikor toliko zdravo kožo, gre zaslugi organom ljudske milice, ki so posegeli med suroveže. Ali bo pristojno vodstvo, ki verjetno dobro pozna tamkajšnje nezdružene razmere, še vedno ostalo gluho?

V zvezi s potovanjem Zelezničarja v Zadar bi omenili še nekaj, kar je prav gotovo v nasprotju z vsebino pisma CK KJP, Ljubljanci so namreč odpotovali iz Ljubljane v Zadrsko 8. t. m. zvečer, vrtili pa so se minuli terek ponoči. Zaradi ene tekme je približno 13 ljudi po nepotrebnem izgubilo kar pet delovnih dni, ni če upoštevamo še stroške bivanja, potem je jasno, da je bila storjena velika škoda. Vodstvo Zadra namreč ni hotelo slišati, da bi bila tekma že v soboto, pač pa so jo odigrali šele v nedeljo zvečer. Tako ravnanje prav gotovo ni v duhu načel naše športne politike.

Skrajni čas je že, da se pristojno vodstvo o vseh navedenih problemih doobra pogovori in z novimi sklepi popravi napake in pomanjkljivosti, ki ovirajo razvoj košarkarskega športa.

Drevi v Vevčah olimpijski nastop

Poročali smo že, da v lepo urejenem bazenu papirnice v Vevčah, ki ima v upravljanju SSD Papirnikar, marljivo trenirajo državna reprezentanca v plavalstvu in waterpolu. V času, ko je bazen prost, pa trenirata tudi ljubljanska plavalna klubla Ilirija in Zelezničar, da tako izkoristita čas, dokler ne bo odprt plavalni stadion v Kozljah.

SSD Papirnikar hoče prav tako ustvariti plavalno sekcijo in čimprej posesti v tekmovalno. S podporo uprave papirnice in sindikalne podružnice je bazen sedaj primerno urejen in pripravljen. Da bi sekcija in plavalna šola čimprej začela, pa je potrebna dobra propagandna delo. Že 10. t. m. je bila ob prihili oficijelne otvoritve bazena prva plavalna preditev, prijateljski dvoboj med Primorjem z Reke in Zelezničarjem, Ljubljana.

Drevi bodo ljubitelji plavalnega športa ponovno imeli izredno priložnost. Papirnikar bo v soboto 17. t. m. 20. uri organiziral javni nastop vseh olimpijskih tekmovalcev. Sodelovalji bodo vsi naši najboljši tekmovalci na proгах prisnega, prostega in hrbinega sloja ter A in B državna reprezentanca v waterpolu. Da bo nastop res kvaliteten, nam jajočijo imena Skanata, Eša Ligorio, Trojanovič, Barberi, Pandur, Stevanović, Mihajlov, Frankolovič, Zvevja, Jäger, Karaulič. Po sporedu bodo tudi zanimive štafete v obliki trojic Beograd — Zagreb, Spalmešana štafeta itd. Lepo urejeni bazen bo vsakekor še povečal razpoložljivega delavcev, ki bodo gotovo prišli na svoj račun.

Opozarjamo prijatelje te lepe športne panoge, da bo na prireditvi vozil avtomobil izpred Pultika do bazena v Vevčah (odhod ob 19 in 19.30). Po plavalnem sporedu in waterpolo tekmi bodo prišli na svoj račun tudi pisalci in ljubitelji lepe glasbe.

Napredek telovadecv tekstilnega tehnikuma

Kakor vsako leto je tudi letos prireditve dosegla uspeh. Prvenstva se je udeležilo okoli 40 tekmovalcev, ki so pokazali viden napredek. Poleg ordne telovadec je bila v tekmovalje vključena tudi atletika, ki je sestavni del sporeda. Organizacija tekmovalja je bila dobra, za kar gre zaslugi tov. Ošini. V posameznih moških disciplinah so bili najboljši: Novak v prosti vaji, Preškokuček konja, na drugo, bradnji in v parterni telovadbi, Tomat v tekju na 60 m.

TEKMOVANJE ZA DAVISOV POKAL

Izrebrani so nasprotniki za dvoboj z Anglijo

V Beogradu so bili izrebrani nasprotniki v tekmovalju za Davisov pokal med Veliko Britanijo in Jugoslavijo, ki bo 17. in 19. maja na novih igriščih Bartina. Prvi dan se boeta sestli dvojici Mottram — Petrovič in Paish — Palada, drugi dan bo igra dvojici, tretji dan pa bodo igrali Paish — Petrovič in Mottram — Palada.

EKSHIBICIJSKA TEKMOVANJA

Po slovenski otvoritvi teniškega igrišča »Partizan« je bilo ekshibicijsko tekmovalje. Panajotović je premagal Plečeviča 7:5, 8:7, 7:5. Bazter (Velika Britanija) je z lahkoto premagal Nikoliča v enep setu z rezultatom 6:0. V igri dvojice sta Laszlo in Milojković premagala dvojico Palada — Petrovič 6:3, Palada in Laszlo pa sta premagala dvojico Petrovič — Milojković 6:3.

Jutri atletski miting na stadionu Odreda

Atletiči Odreda so za to nedeljo pripravili velik atletski miting, ki se ga bodo udeležili Zelezničarji iz Ljubljane. Organizator z vsemi svojimi atleti, poleg tega pa tudi celjski Klavdivar, ki je prijavil zelo močno skoraj 50-člansko ekipo. Miting prične ob 9.30 na stadionu Odreda, in obsega naslednje zanimive točke: pri moških 110 m zapreke, 100, 300, 1000 in 3000 m, daljina, palica, krogla in disk; pri ženskah pa 100 m daljina in krogla. Prireditve bodo ozvočene in po pripravah bodo organizirane.

Atletske šole Odreda je vabl ljubljanske atletske sodnike, da se udeležijo mitinga in javijo predsedniku zbora sodnikov Jezerščaku ob 9 na Stadionu.

Študentsko prvenstvo in streljanju

Pred dnevi se je končalo redno spomladansko prvenstvo ljubljanske univerze in visokih šol v ostrem streljanju z vojaško puško. Tekmovalci so streljali po pet strelcev iz vsakega položaja.

Študentski prvak v streljanju za leto 1952 je student elektrotehnike Ludvik Letonja, ki je dosegel 110 krogov od 150 možnih. Za njim so: Kveder (metallurg) 107 krogov, Šiligoj (strojar) 105, Peršič (agronom) 105, Kuštrinj (višja pedagoška) 100, Kotnik (filozof) 96 itd. Strelke so tekmovalce z 10 strelci iz ležečega položaja, razvrstilo se pa na takole: Jože Kaselica (pravnik) 75 krogov od 100 možnih, Mince Kržišnik (ekonomija) 75 krogov, Alenka Vrabl (prirodoslovno-matematična) 70 krogov, Mija Tominec (filozofija) 64 krogov itd. Rezultati, ki so jih dosegle strelke, kažejo lep kvaliteten napredek.

Akademski strelski družina je izvedla svoje redno leto tekmovalje med prvimi družinami v Ljubljani. Z doseženimi rezultati in rednim treniranjem pričakujejo študente letošnje prvenstvo ljubljane v streljanju, za katerega se obeta letos dobra organizacija in številna udeležba. Odbor ASD obvešča vse tiste, ki so iz kakršnih koli vzrokov zamudili spomladansko prvenstvo, da so redni trenirji vsako sredo in četrtek popoldne na strelišču ob Dolenski cesti. S temi trenirji se bodo tekmovalci pripravljali za jesensko prvenstvo, na katerem bo izbrana ekipa za študentsko prvenstvo Jugoslavije in v streljanju. Vse informacije daje odbor ASD — Poljanska 4, prtilo, levo.

140 strelcev na prvenstvu družine »Tempo«

najbolje izvedla spomlad. prvenstvo V dnevi od 7 do 11 maja je bilo na novem strelišču v Celju, spomladansko prvenstvo strelske družine »Tempo« iz Tovarne emajlirane posode, katerega se

reditev, prijateljski dvoboj med Primorjem z Reke in Zelezničarjem, Ljubljana. Drevi bodo ljubitelji plavalnega športa ponovno imeli izredno priložnost. Papirnikar bo v soboto 17. t. m. 20. uri organiziral javni nastop vseh olimpijskih tekmovalcev. Sodelovalji bodo vsi naši najboljši tekmovalci na proгах prisnega, prostega in hrbinega sloja ter A in B državna reprezentanca v waterpolu. Da bo nastop res kvaliteten, nam jajočijo imena Skanata, Eša Ligorio, Trojanovič, Barberi, Pandur, Stevanović, Mihajlov, Frankolovič, Zvevja, Jäger, Karaulič. Po sporedu bodo tudi zanimive štafete v obliki trojic Beograd — Zagreb, Spalmešana štafeta itd. Lepo urejeni bazen bo vsakekor še povečal razpoložljivega delavcev, ki bodo gotovo prišli na svoj račun.

Opozarjamo prijatelje te lepe športne panoge, da bo na prireditvi vozil avtomobil izpred Pultika do bazena v Vevčah (odhod ob 19 in 19.30). Po plavalnem sporedu in waterpolo tekmi bodo prišli na svoj račun tudi pisalci in ljubitelji lepe glasbe.

V nedeljo tekme v vajah na orodju

V nedeljo 18. maja ob 8.30 bo na letnem telovadišču v Tivoliju okrožni odbor za telesno vzgojo Ljubljana — okolica skupaj z mestnim odborom za telesno vzgojo pripravil prireditve, vključevanje v orodni telovadbi. V primeru slabega vremena bo tekmovalje v telovadnici Narodnega doma in Tabora. Ljubitelji telovadbe vabljeno!

Napredek telovadecv tekstilnega tehnikuma

Kakor vsako leto je tudi letos prireditve dosegla uspeh. Prvenstva se je udeležilo okoli 40 tekmovalcev, ki so pokazali viden napredek. Poleg ordne telovadec je bila v tekmovalje vključena tudi atletika, ki je sestavni del sporeda. Organizacija tekmovalja je bila dobra, za kar gre zaslugi tov. Ošini. V posameznih moških disciplinah so bili najboljši: Novak v prosti vaji, Preškokuček konja, na drugo, bradnji in v parterni telovadbi, Tomat v tekju na 60 m.

TEKMOVANJE ZA DAVISOV POKAL

Izrebrani so nasprotniki za dvoboj z Anglijo

V Beogradu so bili izrebrani nasprotniki v tekmovalju za Davisov pokal med Veliko Britanijo in Jugoslavijo, ki bo 17. in 19. maja na novih igriščih Bartina. Prvi dan se boeta sestli dvojici Mottram — Petrovič in Paish — Palada, drugi dan bo igra dvojici, tretji dan pa bodo igrali Paish — Petrovič in Mottram — Palada.

EKSHIBICIJSKA TEKMOVANJA

Po slovenski otvoritvi teniškega igrišča »Partizan« je bilo ekshibicijsko tekmovalje. Panajotović je premagal Plečeviča 7:5, 8:7, 7:5. Bazter (Velika Britanija) je z lahkoto premagal Nikoliča v enep setu z rezultatom 6:0. V igri dvojice sta Laszlo in Milojković premagala dvojico Palada — Petrovič 6:3, Palada in Laszlo pa sta premagala dvojico Petrovič — Milojković 6:3.

Jutri atletski miting na stadionu Odreda

Atletiči Odreda so za to nedeljo pripravili velik atletski miting, ki se ga bodo udeležili Zelezničarji iz Ljubljane. Organizator z vsemi svojimi atleti, poleg tega pa tudi celjski Klavdivar, ki je prijavil zelo močno skoraj 50-člansko ekipo. Miting prične ob 9.30 na stadionu Odreda, in obsega naslednje zanimive točke: pri moških 110 m zapreke, 100, 300, 1000 in 3000 m, daljina, palica, krogla in disk; pri ženskah pa 100 m daljina in krogla. Prireditve bodo ozvočene in po pripravah bodo organizirane.

Atletske šole Odreda je vabl ljubljanske atletske sodnike, da se udeležijo mitinga in javijo predsedniku zbora sodnikov Jezerščaku ob 9 na Stadionu.

je udeležilo nad 140 njenih članov. Tekmovalci so se štiri disciplinah in so bili doseženi naslednji rezultati: »Ljudska tarča« (10 strelcev z vojaško puško na 300 m): 1. Jože Tržan 66 krogov, 2. Jože Strajhar 66, 3. Drago Cater 62; »Tirova tarča« (15 strelcev z vojaško puško na 300 m): 1. Rado Jenko 87 krogov, 2. Ciril Gradinar 87, 3. Jože Tržan 87; »Mladinska tarča« (10 strelcev z vojaško puško na 300 m): 1. Jože Tržan 74 krogov, 2. Ivanka Svetlin 63, 3. Ciril Tržan 58; »Tarča za žene« (10 strelcev z vojaško puško na 300 m): 1. Vali Cater 61 krogov, 2. Vlasia Pavlič 56, 3. Mira Gradinar 54 itd.

Jutri prvenstvena kvalifikacijska nogometna tekma

ZAGORJE : KRIM Začetek ob 10. — Predtekma ob 9. uri: MLO : KRIM II. — Igrišče Krima.

Košarkarji Mladosti v Ljubljani

Ljubiteljem košarke se obeta drevi zanimiva borba dveh enakovrednih mladinskih ekip za prvenstvo zvezne lige za grebce. Mladosti in domačega Zelezničarja. Ljubljanci z zmaga na groza zadržinski led potrdijo svojo dobro formo, ki jo bodo skušali uveljaviti tudi v današnjem dvoboju. Tekma se začne ob 20 na igrišču Doma Ljuba Serčerja v Šiški.

Prvenstvo Slovenije

V nedeljo se bo nadaljevalo tekmovalje za prvenstvo Slovenije. V Ljubljani se srečata Poljane in Rudar iz Trbovelj. V predtekmi se bosta pomerili v finalni tekmi za srednjekosko prvenstvo košarkarski vrsti deklet I. in V. gimnazije. Obe tekmi bosta na igrišču poljske gimnazije (vhod iz Ciril Metodove ulice). Prva se začne ob 9.30, druga pa ob 10.30.

Prvenstvo univerze v nogometu

Včeraj so bile na igrišču Krima odigrane naslednje tekme: Agronomi — Juristi 0:0; Geografi — Metalurgi 5:0 (2:0); Geografi — Metallurgi 3:2 (1:1); Ekonomisti — Gradbeniki 4:3 (3:0).

Današnji spored:

10: Medicinci — Umetniki; v ponedeljek ob 10: Strojniki; Geografi; ob 15: Juristi; Medicinci; ob 16:45: Metallurgi; Ekonomci.

Jutri Klavdivar : Odred

V III. kolu povratnih nogometnih tekem za prvenstvo Slovenije ima mesto Odrda za nasprotnika nogometne ekipa Klavdivarja. Poleg ligaskega moštva bodo jutri na stadionu Odreda nastopili tudi pionirji in B moštvo Odreda. Spored tekem je tale: ob 14.30 Zelezničar — Odred (prvenstvena), ob 15.15 Ilirija : Odred II. (prvenstvena), ob 17 Klavdivar : Odred. Vstopnina za dijake in vojske 32 din, za ostale pa 56 din (5 din je za olimpijce, 1 dinar pa za zdravstveni fond).

V Idriji so navdušeni za telovadbo

Telesnovzgojno društvo »Partizan« iz Idrije je pred dnevi priredil telovadno akademijo, ki je hkrati veljala kot prava za bližnji mladinski festival v Tolmini. Prireditve je prav dobro uspešala, za kar gre zaslugi marljivim društvenim voditeljem. V dvajsetih urah so oddečki izvršili proste vaje, taino in orodno telovadbo.

Najprej so nastopili pionirji in pionirke s prostimi vajami, s telovadnimi igrami in taino telovadbo. Občinstvo so navduševali mladinci z vajami na drugo in na tretjo stran. V prvih dveh urah so resno posegli v borbo za najboljša mesta na letošnjem republikanskem tekmovalju. Izkazale so se tudi mladinke na dvojniški bradnji in v parterni telovadbi.

Navdušeni Idrijčani so izrazili željo, da bi bilo takih akademij v bodoče še več. Prav bi bilo, da bi ponovili akademijo posebej za šolsko mladino, kar bo najboljša propaganda za njeno vključitev v vrste telesnovzgojnega društva.

Navdušeni Idrijčani so izrazili željo, da bi bilo takih akademij v bodoče še več. Prav bi bilo, da bi ponovili akademijo posebej za šolsko mladino, kar bo najboljša propaganda za njeno vključitev v vrste telesnovzgojnega društva.

Navdušeni Idrijčani so izrazili željo, da bi bilo takih akademij v bodoče še več. Prav bi bilo, da bi ponovili akademijo posebej za šolsko mladino, kar bo najboljša propaganda za njeno vključitev v vrste telesnovzgojnega društva.

Navdušeni Idrijčani so izrazili željo, da bi bilo takih akademij v bodoče še več. Prav bi bilo, da bi ponovili akademijo posebej za šolsko mladino, kar bo najboljša propaganda za njeno vključitev v vrste telesnovzgojnega društva.

Navdušeni Idrijčani so izrazili željo, da bi bilo takih akademij v bodoče še več. Prav bi bilo, da bi ponovili akademijo posebej za šolsko mladino, kar bo najboljša propaganda za njeno vključitev v vrste telesnovzgojnega društva.

Navdušeni Idrijčani so izrazili željo, da bi bilo takih akademij v bodoče še več. Prav bi bilo, da bi ponovili akademijo posebej za šolsko mladino, kar bo najboljša propaganda za njeno vključitev v vrste telesnovzgojnega društva.

Jože Stok - Korotan: V REVIRJIH JE ZAŽARELO

Težko je slovo od starih borec, s katerimi si preživel toliko lepih in težkih dni ter se z njimi zblizdal, kakor je bilo mogoče samo v partizanih. Toda ko me je štab IV. operativne cone preemstil, sem se moral posloviti od borcev »Slandrove brigade« in oditi s skupino partizanov v Moravsko dolino. Na sestanku v vasi Gorice pri Pečah sem zvedel (1. februarja 1944), da sem premeščen v letočo patroljo v Revirjih za namestnika Antoncesku. Komandir patrolje je bil Anton Vratanar-Antonesko, doma iz Trbovelj in partizanski borec od julija 1941. Leteča patrolja je imela več nalog, med glavnih pa so spadale: borba proti Nemcem in njih pisanim vojnim formacijam; zlasti pa proti raztrgancem*, mobilizacija itd.

* Raztrganci so bili Slovenci-izdajalci v službi Gestapa, ki so jih uporabljali za vojne in vodiče. Ljudje so jim dali ime raztrganci, ker so v raztrganih oblekah hodili po vaseh, se izdajali za partizane, beraje itd, da so lahko ugonilni. Hodili so posamezno ali v skupinah pod nemškimi vodstvom. Nacisti so bili prisiljeni na tako obliko vohanstva, ker Slovenci niso hoteli izdati. Tako jim je le kdo nasledel.

Za naslednjo noč po sestanku je odkorakala skupina partizanov proti Cemseniški planini. Ker je bila svetla zimska noč, smo morali biti previdni ter se izogibati vsem in čistnam. Sli smo na teren, ki ga partizani še niso dobro obdelali in kjer so Nemci še vedno bili pogumni in oholi. V bližini Kala smo se ustavili pri borni domačiji Kastel, kamor so kurirji TV stanice prinesli pošto s Kozjanskega. Ob medleči bateriji je tov. Rudi prečital pismo.

»Torej, kako je?« ga je vprašal Antonesko, ki je tudi prišel na zvezo.

»Ali moramo tudi mi na Kozjansko?« Rudi je nekaj časa premišljal, nato odgovoril:

»Zaenkrat še nee.

Predanili smo v vasi Rečica, v hišici prislonjeni na strm breg. Domače deklice Pepca nas je prijazno sprejela in pogostila. Rudi nam je pripovedoval, da se XIV. divizija prebija preko Hrvaške na Stajersko. Takrat smo pričakovali, da bo šla preko Kozjanskega in med Zidanim mostom in Celjem prekoračila Savinjo ter preko Revirjev odšla v Savinjsko dolino. Naša naloga je bila, da ji gremo nasproti in jo kot vodiči peljemo na Stajersko. Sklenili

OKREŠELJ — ODPRT

Okrešelj je bil pred vojno našim in tujim planincem izredno priljubljen. Po vojni pa je stopil v senco obeh in predpisov in vse do l. 1950 je srameval, odprt le redkim izletnikom, ki so si izkršili pot. L. 1950 so se ovire nekoliko zmanjšale, tako da je PD Celje na hitro roko odprlo znani Frischaufov dom, ki leži v srcu te najlepše krnice naših Alp. Toda planinci se še niso navadili starih poti. S stajerske strani je bil obisk še kar precejšen, s kamniške pa se je le redko spustil z Jermanovih vrst, čeprav je od tam do Okrešlja komaj pol ure. Naslednje leto je bilo sicer v tem pogledu nekaj bolje, vendar je bilo še čutili strah pred kazanjem »papirjeva« in »pravice«. V začetku sezone je kazalo, da sploh ne bo nič. PD Celje je zato izpraznilo Dom na Okrešlju in opremo zvozilo na Rudoho. Nenadoma pa se je preobrnilo in Okrešelj je bil spet na hitro odprt in bolj povrhu oskrbovan. Obisk pa je bil v primeri z l. 1950 kar precejšen.

Letos so se planinci oddahnil, oklepi obmagne pasu so se razveseljevali razrahljali ali celo odpadli raz prelepih bokov naših gora. Okrešelj je pristopen z vseh strani — s kranjske stajerske in koroske, če namreč Jezerško štejemo za Korosko. Pristopen je celo z Matkovega kota, s tiste strani, ki je najmanj znana tudi iz predvojnega časa.

Frischaufov dom na Okrešlju (1378 metrov) je zgradila Savinjska pod